

at Hjælpekassen sender alle Andragender til Forsørgelsesvæsenets Forvaltning til Erklæring, og at der i alle Tilfælde finder Forhandlinger Sted, naar Hjælpekassen er i den Situation at maatte lade en Familie overgaa til Forsørgelse af Fattigvæsenet.«

Paa Spørgsmaal 5 har de fleste større og mange mindre Byer svaret »Ja«, i Reglen uden nærmere at angive, hvorledes Reglerne for Samarbejdet skulde udformes. Mange Byer udtaler, at det af dem etablerede Samarbejde har virket sigtsmæssigt og gerne ønskes fæstnet gennem nærmere Regler. De mindre og de mindste Byer udtaler sig i overvejende Grad for ikke at give faste Regler, idet Forholdene ikke kræver andet Samarbejde end det uformelle, som har udviklet sig ad frivillig Vej. Det foreliggende Svar synes at tyde paa, at den bestaaende Ordning: et relativt udviklet Samarbejde i de store Byer, og et primitivt i de smaa Byer, tjener sit Formaal i det mindste lige saa godt i de smaa Byer som i de store. I Forbindelse med de gennemgaaende bekræftende Svar fra de større Byer maa det ses, at — som det nedenfor skal omtales nærmere (under Spørgsmaal 12) — mange Købstæder har udtalt sig for en Ophævelse af Hjælpekassen som selvstændig Institution, idet det nævnes som »ønskeligt, at Administrationen af samtlige i nærværende Skema nævnte Understøttelseslove alene udøves af Kommunalbestyrelsen«. Saafremt dette Ønske realiseres, vil Gennemførelsen af faste Regler for det under Spørgsmaal 4 og 5 nævnte Samarbejde naturligvis lettes i høj Grad.

Sogneraadenes Besvarelse om det eksisterende Samarbejde, der efter Sagens Natur i Reglen ikke vedrører det indbyrdes Forhold mellem de Forsørgelsesomraader, hvis Administration Lovgivningen har overladt til Kommunalbestyrelsen, idet Sogneraadet normalt har tilstrækkeligt Overblik over samtlige disse Omraader, — men derimod Kommunalbestyrelsens Forhold til de af Lovgivningsmagten mere selvstændigt stillede Myndigheder, Hjælpekasse-Bestyrelse, Vægeraad, Sygekassebestyrelse m. v., særlig den første, er prægede af en stærk Uensartethed, idet det maa antages, at væsentlig forskellige Besvarelser i Realiteten dækker over de samme faktiske Forhold. En Række Besvarelser under Spørgsmaal 4 lyder saaledes: »Intet Samarbejde«, men disse maa sikkert i vidt Omfang forstaas som: Intet organiseret Samarbejde. Som Helhed giver Besvarelserne det Indtryk, at der i den typiske Sognekommune ikke er noget organiseret Samarbejde, men at der dog paa Grund af Forholdenes Overskuelighed og det gensidige Bekendtskab mellem praktisk taget alle Kommunens Beboere (ofte ogsaa derved, at den eller de samme Personer beklæder flere forskellige af de paagældende Poster) er den nødvendige Føling mellem Myndighederne og dermed den nødvendige Kontrol med, at Dobbelt-Forsørgelse ikke finder Sted. Det Samarbejde, der i saadanne Tilfælde finder Sted, er ganske uformelt og har nærmest Form af mundtlig Underretning fra den ene Myndighed til den anden. I de relativt faa Tilfælde, hvor der finder et egentligt organiseret Samarbejde Sted, er dette blevet til ad Frivillighedens Vej, efterhaanden som det praktiske Liv har gjort det ønskeligt. De Former, hvori et saadant Samarbejde fremtræder, er meget forskellige. Det kan bestaa i, at der regelmæssigt og under Iagttagelse af vedtagne Former udveksles Oplysninger om Ansøgere og understøttede, at et Sogneraadmedlem har Sæde i Hjælpekassens Bestyrelse, eller at et enkelt Medlem eller et Udvalg af Sogneraadet deltager i Hjælpekassebestyrelsens Møder. I denne Forbindelse skal der ogsaa gøres opmærksom paa, at der i de sønderjydske Landsdele findes ikke faa Sognekommuner, hvor Sogneraadets Medlemmer udgør Hjælpekassens Bestyrelse.

I nogle Tilfælde nævnes det udtrykkeligt, at den ekstraordinære Arbejdsløsheds-understøttelse udbetales af Hjælpekassen, at Vægeraadet har overtaget Plejebørns-tilsynet o. s. v.

Paa Spørgsmaalet, om der ønskes faste Regler for Samarbejdet (Spørgsmaal 5), er det store Flertal af de afgivne Svar benægtende; ofte afgives disse Svar under Formen: